

Казка про тернову стіну

Олесь Бердник

Жив у степовій країні хан — володар кочових племен. І була в нього юна донька. Палко любила вона коней, безкраї степові простори й шалену їзду верхи. Навіть батько, мужній воїн і досвідчений вершник, побоювався інколи, дивлячись на її нестримні перегони з юнаками, котрі виборювали нагороду в святкові дні. Майже завжди кінь ханської доньки переганяв найбільших умільців.

З ранку до вечора мчала вона на улюбленому вороному по дикому полю, лише інколи зупиняючись на високій прадавній могилі. Стояла там годинами, довго вдивлялася за обрій, про щось мріяла.

Якось зустріла біля могили юнака — пастуха ягнят. Був то хлопець стрункий, сильний, ясноокий. Погляд його пронизав наскрізь серце дівчини.

З того дня вони завжди були разом. Він грав їй на сопілці сумні мелодії і їх звуки кликали її в таємничу країну нездійснених мрій, там, де нема ні володарів, ні рабів. Дівчина, не відриваючись, дивилася в сині, як небесна далечінь, очі, ніби жадала поплисти в країну його надій. І було юнакові хороше й тривожно від погляду її сонцеподібних, золотистих очей.

Та слуги ханові підстерегли закоханих. Розповіли про все володареві, й він звелів схопити пастуха, прив'язати до стовпа і шмагати нещадно перед усім людом. Бачила й принцеса, як її коханого катували на майдані, проте, закусивши губи до крові, мовчала. Тільки в глибині її зіниць загорілися шалені вогні.

Одв'язали пастуха, кинули в степу, побитого, безпомічного. Вона прокралася до нього, лікувала рани, зросила обличчя сльозами, напоїла цілющим кумисом. Її знову вистежили ханові слуги, схопили й поставили варту, щоб не змогла самохіть покинути палац. А пастуха прогнали в дике поле, де бродили тільки шакали, буй-тури та вовки.

Він тинявся в пустельному степу, мов навішений, співав химерних пісень, грав на сопілці та все намагався наблизитися до ханського стійбища. Його цькували псами, з нього глузували, називали божевільним. А для доньки хан звелів спорудити кам'яну вежу на гірському схилі. Та ще й оточити споруду залізною колючою стіною. Три місяці кували ту страшну огорожу ковалі. Радів хан — не зуміє божевільний пастух дістатися до його доньки!

Та якось на світанку всі побачили: пастух почав лізти на колючу загорожу. Слуги намагалися відігнати юнака, проте хан звелів — не чіпати! Хай загине у всіх на очах цей божевільний!

Важко було юнакові видиратися на загорожу, об металеві колючки він роздирав руки й ноги. Завмираючи від жаху й співчуття, дивилася на нього з вікна темниці принцеса. Ослабнувши, похитнувся пастух і впав грудьми на залізне вістря. Заяскріла кров у променях ранкового сонця. Закричала степовою чайкою дівчина і відчайдушно, кинулася вниз — назустріч коханому. Та й завмерла біля нього.

Зойкнув від жаху володар, та годі було щось зарадити. Раптом побачили вражені люди, як залізна огорожа перетворюється на стіну зелених чагарів, покритих білими пахучими квітами. Так велике кохання юнака й дівчини навіть мертво залізо перетворило в досі небачене диво, подарувавши красу невибагливої степової рослини прийдешнім поколінням.

Ось що оповідають старі люди про появу на землі терну...